

2021 LæringsCentret

**Mini-tema om
materialevalg**

Carlsen-prisen 2020

Makkerparret bag successerien *Sallys far*, forfatter Thomas Brunstrøm og illustratør Thorbjørn Christoffersen har modtaget årets Carlsen-pris 2020. "Carlsen-prisen er vores måde at hylde dem, der spiller en særlig rolle i børne- og ungdomslitteraturen," udtaler forlagschef Christian Bach. Han fortsætter: "Og det kan man i sandhed sige, at Thomas Brunstrøm og Thorbjørn Christoffersen gør, for det sker heldigvis stadig i den danske børnelitteratur, at både forlæggere, forældre, formidlere og børn bliver blæst omkuld af noget helt nyt! Og sådan er det med serien om Sallys far. Serien har en tone, som får både børn og voksne til at lytte ekstra interesseret, til at grine, til at krumme tæer over den ind imellem ret så pinlige far – og så skaber serien små, helt særlige øjeblikke rundt omkring i de danske hjem, når familien samles om en billedbog. Ja, sgu, en billedbog! For det sker nemlig også stadig." Prisen blev uddelt for første gang i 2017. De tidligere prismodtagere tæller Sarah Engell, Sebastian Klein og Peter Madsen. Prisen er på 50.000 kr. Stort tillykke!

Valhalla-tegner modtager hæderspris

Statens Kunstfond har i år hædret syv kunstnere, som har skabt et helt enestående bidrag til dansk kunst- og kulturliv med Statens Kunstfonds hæderspris. Blandt dem en enkelt tegneserietegner, nemlig Peter Madsen, der særligt er kendt som tegner og medforfatter af serien *Valhalla*, samt for en række bibeltegneserier. Om Peter Madsen skriver Statens Kunstfond bl.a.: "Tegner og tegneserieskaber Peter Madsen har siden 1970'erne skabt uforglemmelige scener som tegneserieskaber. Blandt andet kendt for *Valhalla*, der også blev filmatiseret, og for sine genfortællinger af bibel-historier – et nybrud i forhold til den traditionelle måde at fortælle bibelske historier på. De tre første albums med *Valhalla* regnes i dag for nogle af de bedste danske tegneseriealbums nogensinde." Statens Kunstfonds hæderspris er en livsvarig ydelse, der reguleres efter modtagerens øvrige indtægt. Den gives til 275 danske kunstnere, der har en sådan kunstnerisk produktion bag sig, at de har placeret sig afgørende som kunstnere.

Klods Hans-Prisen 2020 til Nadia Mansour

Nadia Mansour har udarbejdet og forsvaret sin Ph.d. om multikulturel litteratur. Ph.d.-afhandlingen præsenterer dels en definition af, hvad multikulturel litteratur er, og dels undersøger den, hvad der sker, når elever med forskellige kulturelle, religiøse, etniske og sproglige baggrunde arbejder sammen om multikulturelle fortællinger i danskfaget i folkeskolen. Sideløbende har Nadia formidlet sine erfaringer og forskningsresultater i artikler, debatindlæg, foredrag m.v. og talt for, at også børn med minoritetsbaggrund får mulighed for at se repræsentationer af deres kulturelle erfaringer i børne- og ungdomsbøgerne, så de føler sig set og accepterede. Nadia Mansour bidrager med et nytænkende blik på børne- og ungdomslitteraturen, som i praksis udmærker sig ved umiddelbar anvendelse i folkeskolen og ansporer til teoretiske, relevante og nødvendige diskussioner blandt fagfolk.

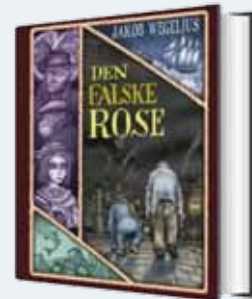
Klods Hans-Prisen har været uddelt siden 1984 og er en honorær pris. Hvert år uddeler Selskabet for Børnelitteratur, IBBY Danmark, Klods Hans-prisen til en person, institution eller gruppe, der med entusiasme og nytænkning har gjort en særlig indsats for børne- og ungdomslitteraturen. Prismodtageren modtager en original illustration af Klods Hans-eventyret fra en illustratør, der vælges ud fra modtagerens præferencer. Til overrækkelsen oplæses eventyret om Klods Hans.

INDHOLD

Opslagstavlen	2
Leder	3
eTwinning åbner klasserummet til verden	4
Fremtidsværkstedet i Furesø	8
Materialeplatformen – hvordan og hvorfor	10
Fagbøger til faglig læsning og til lyst - i indskoling	12
VOXPOP: Hvordan vælges og formidles materialer på PLC	16
Læringsfestival online 2021	18
PLC skal være med helt fremme	20
Søg tilskud til forfatterbesøg	22
Skolen i genforeningens lys	23
Jeg har lige læst	24

Astrid Lindgren-prisen 2020

Forfatteren Jakob Wegelius har modtaget Astrid Lindgren-prisen 2020. Her er en lille bid fra juryens begrundelse: "Med gränslös fantasi och berättarkraft skriver och illustrerar Jakob Wegelius fram ett eget universum från en tid då världen fortfarande var stor och okänd." På ABC Forlag har Jakob Wegelius udgivet to store og flotte fortællinger om den kloge hunabe Sally Jones, nemlig *Morderens abe* (2015) og *Den falske rose* (2020). I *Den fantastiske historie om Sally Jones* fra 2009 (Carlsen) fortælles historien om Sally Jones' fortid i junglen. **Astrid Lindgren-prisen** er en svensk litteraturpris indstiftet 1967 af bogforlaget Rabén & Sjögren for at belønne svenske forfattere af børne- og ungdomslitteratur. Prisen uddeles årligt på Astrid Lindgrens fødselsdag den 14. november, og prissummen er på 50.000 svenske kroner.

Annette Herzog dansk statsborger

Nu bliver forfatteren Annette Herzog dansk statsborger! Det er ganske vist, for det blev vedtaget i Folketinget i december 2020, men først efter 4 år og et afslag! Nogle debatindlæg og hjælp fra Foreningen Fair Statsborgerskab har hjulpet godt til, men nu står Annette Herzog på listen over næsten 3000 kommende danske statsborgere, der er blevet vedtaget i Folketinget.

Annette Herzog er født i DDR i 1960 i en landsby i nærheden af Berlin. Hun læste engelsk og dansk på universitetet i Greifswald og arbejdede bagefter flere år som tolk og oversætter i Berlin. Så kom Murens fald i 1989, og så flyttede familien – dvs. AH, mand og fire børn til Danmark, hvor hun var blevet optaget på EU-konferencetolkeuddannelsen på Handelshøjskolen. Det skulle oprindeligt kun have været for 6 måneder, men pludselig er der gået en masse år, og familien Herzog bor her stadigvæk. Hun har skrevet omkring 40 romaner for børn og unge – på dansk!! Hjerteligt til lykke!

Pædagogisk LæringsCenterForening
Hjemmeside: www.plcf.dk
E-mail: plcf@outlook.dk

Redaktør

Eline Mørch Jensen
Weysesgade 9, 2100 København Ø
Tel: 2171 7027
eline.moerch@gmail.com

FU

Formand
Birgitte Reindel
Sophie Magdelenes Vej 1a, st.th, 3460 Birkerød
Tel (privat): 2329 6263
birgittereindel@live.dk

Karin Kjeldsen
kjeldsen.karin@gmail.com

Kirsten Bundgaard Lassen
klassen26@gmail.com

Marlene Drost
marlenedrost@gmail.com

Steen Juhl Møller
steenjm@gmail.com

Janne Bjerring Larsen
jannebjerring@gmail.com

Pensionistgruppen

Formand Stig Bergmann
Stokkemærkevej 19, 2730 Herlev
stig.bergmann@gmail.com

PLCF administration
Annoncer og ekspedition
Annette Molnit
Tel: 2162 7126
Man, ons kl. 10 - 11
plcfadm@outlook.dk

Abonnement kr. 775,- ekskl. moms.

Næste nummer af LæringsCentret
udkommer primo februar 2021.

Udkommer 8 gange årligt. Oplag 1.300
ISBN 0105-9556

Design og grafisk produktion
CS Grafisk A/S

Deadlines:

Nr. 2: 1. februar (udkommer primo marts 2021)
Nr. 3: 1 marts (udkommer primo april 2021)
Nr. 4: 1. april (udkommer primo maj 2021)

Artikler i LæringsCentret dækker ikke nødvendigvis redaktionens og/eller PLCFs synspunkter.
Medlemskab: Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk
Kontingent: Opkræves én gang årligt i december.
Overgang til pensionistgruppen: Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk
Flytning, navneskift m.v.: plcfadm@outlook.dk

Forside-illustration af Otto Dickmeiss

Godt nytår!

I skrivende stund er vi lige trådt ind i det nye friske år, og sneen er faldet så smukt i hvert fald her i Nordsjælland. Så selvom statsminister Mette Frederiksen lige har holdt pressemøde og skruet op for restriktionerne, så man føler sig hensat til 2020, så vil jeg et øjeblik fastholde fornemmelsen af at have et friskt, sprødt og ubetrådt år foran os og kigge på de forventninger, jeg har til året – og helt uden coronatanker – uanset hvilken version af corona.

I 2021 må det være en af undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theils store opgaver at få kigget folkeskolereformen grundigt efter i sømmene. Vi er ganske vist sluppet af med noget af den stramme målstyring, men der er stadig mange ting, der bør kigges på. Jeg håber blandt andet, at ministeren vil være åben for en nedsættelse af elevernes timetal, så der kan komme en mere fornuftig sammenhæng mellem forberedelse og undervisning.

I forbindelse med en evaluering af folkeskolereformen er PLCF sammen med de andre interessenter, som var med i arbejdet omkring den, blevet inviteret til møde i februar om en evaluering af bekendtgørelsen for det pædagogiske læringscenter. Det ser vi frem til. Det er glædeligt, at der er vilje til at kigge bekendtgørelsen efter i sømmene. Vi vil i den forbindelse gerne høre fra jer ude på skolerne, hvordan I synes, bekendtgørelsen fungerer, hvad der bør ændres, og hvad I måske savner. Forretningsudvalget vil inden mødet samle op på vores medlemmers erfaringer via vores Facebook-gruppe. Jeg håber meget, I vil deltage, så vi ikke kun tager udgangspunkt i egne erfaringer, men kan tale med vægt på foreningens vegne!

En anden ting, undervisningsministeren bør tage hånd om i år, er de nationale tests. Det er nu meget tæt på et år siden, at den nedsatte gruppe kom med 54 anbefalinger vedrørende de nationale tests. Der trænger til at komme en afklaring på, hvordan vi skal teste fremover – nationalt set. Jeg håber, det fremover bliver således, at vi primært skal bruge krudt på tests, der har værdi som pædagogisk værktøj.

En tredje ting, som bør falde på plads i 2021, er spørgsmålet om karakterer. Jeg håber, det bliver en bredere diskussion end blot hvilken karakterskala, vi skal bruge, men en grundig drøftelse af hvornår og i hvilke sammenhænge det er nødvendigt at sætte en karakterlabel på børn og unge. For nogle børn kan det virke motiverende, men for andre børn virker det modsat og presser dem alt for meget.

Den sidste ting, jeg vil nævne, er faget Teknologiforståelse. Forsøget på de 46 skoler slutter til sommer, og så skal forsøget evalueres. Længere når vi nok ikke i 2021, men forhåbentlig bliver der hurtigt derefter truffet beslutning om, hvordan faget skal se ud i folkeskolen fremover. For jeg er temmelig overbevist om, at vi får faget ind på den ene eller den anden måde.

Godt og lykkebringende nytår til alle!

Birgitte Reindel, formand

eTwinning åbner klasserummet til verden

Af Charlotte Rørbøl, lærer på Langelinieskolen, Christian Plovgaard, lærer på Antvorskov Skole, og Ellen Burkarl, lærer på Parkskolen

I denne artikel kan du læse tre skolars bud på hvordan eTwinning kan bidrage til læring og udvikling for både lærere og elever. Når du har læst artiklen, ved du, hvad eTwinning er, og hvordan du kommer i gang på jeres skole.

eTwinning kaldes for "fællesskabet for skoler i Europa". Det er en gratis digital platform, hvor pædagoger, lærere og ledere kan samarbejde med andre skoler i 44 lande. På platformen kan man oprette

projekter og søge samarbejdspartnere mv. Klasser samarbejder fx om fagfaglige emner, temaer som FN's Verdensmål eller udveksler historier om deres land, interesser og hverdagsliv.

eTwinning tilbyder også en lang række seminarer i ind- og udland samt faglige online grupper, hvor man kan videndele og få inspiration. eTwinning er en let måde at få verden ind i klasselokalet, hvor både sproglige, faglige og kulturelle forståelser styrkes. I det følgende fortæller tre lærere deres bud på, hvorfor og hvordan eTwinning kan udbredes på skolen i praksis.

eTwinning som skoleudvikling

Langelinieskolen, København, (af Charlotte Rørbøl):
På Langelinieskolen har vi prioriteret

at være med i eTwinning og ERASMUS-projekter, som alle i personalegruppen kunne deltage i, så projekterne også bidrager til at styrke sammenhængskraften. Temaerne har fx været metakognition, inklusion, Børnekonventionen eller Verdensmålene. Emner som alle i forvejen skulle arbejde med.

I projekterne er der produceret konkrete produkter; en fælles avis eller et nyhedsbrev, som er hængt op på opslagstavlerne, så videndelingen om projekterne også har fået et fysisk udtryk.

Det virker godt at udstille elevprodukter, fortællinger om samarbejdet og fotos. Ofte også med qr-koder, så man kan se film osv.

En af fordelene ved at arbejde med eTwinning er, at der er så stor fokus på ►

Ny bog
til matematik
i børnehave-
klassen

Du kan regne med Vitello

*Øvehæfte udkommer i februar 2021

**KOM
OG
REGN**

Du kan regne med Vitello. Både når det handler om at lave lidt ballade. Men også når det handler om at arbejde med undersøgende matematik i børnehaveklassen. **KOM OG REGN** er en ny bog fyldt med sjove Vitello-historier, der sætter scenen for elevernes arbejde med matematiske problemstillinger. I bogen finder du et væld af opgaver, lege, spil og aktiviteter, der kan udvikle elevernes matematiske opmærksomhed. Og eleverne kan arbejde selvstændigt videre med tegne- og skriveøvelser i det øvehæfte*, der er tilknyttet bogen.

KOM OG REGN er en udvidelse af systemet **KOM OG LÆS**, som har fokus på læsning i børnehaveklassen. Bogen er skrevet i et samarbejde mellem forfatterne Kim Fupz Aakeson, Ole Freil, Thomas Kaas og Heidi Kristiansen.

Læs mere på Komogregn.gyldendal.dk

GYLDENDAL

den digitale sikkerhed, så det er helt selvfølgelig, at der indhentes forældre-tilladelser til fotos osv. Derfor har ERASMUS/eTwinning faktisk været et af de områder på skolen, der er blevet synliggjort mest. Når vi har besøgt skoler rundt om i Europa, er skolebibliotekerne altid blevet vist frem, og vi har også selv brugt vores PLC som ramme, når vi haft besøg.

Vi har også brugt eTwinning til at styrke

frilæsningen. I projektet "Book it" deler børn fra hele Europa book trailers om deres frilæsningsbøger. Det giver både ny inspiration og virker meget mere inspirerende på eleverne end de klassiske boganmeldelser til læreren.

Øget motivation og kollegavejledning

Antvorskov Skole, Slagelse, (af Christian Plovgaard):
Jeg har siden foråret 2018 arbejdet med

eTwinning, og har haft flere af mine klasser med i forskellige projekter. Nogle af projekterne har været tværfaglige og involveret mine kolleger. De projekter, vi har arbejdet med, har i høj grad haft fokus på kulturmøde, kulturforståelse og det at arbejde med og løse en fælles problemstilling. Det er i høj grad kulturmødet og oplevelsen af, at eTwinning åbner verden for eleverne, der har været den største succes for mine elever.

Det er særligt de projekter, hvor eleverne i høj grad har været med til at sætte deres præg på indholdet, hvor deres motivation for arbejdet har kunnet mærkes. Det er i store, såvel som små, projekter denne motivation opleves. Om det er et juleprojekt, hvor der deles julesange og sendes digitale julekort, eller i idræt, hvor de i fællesskab udvikler boldspil.

Det er læreren, der skaber rammen for projektet, det vigtigste er at se mulighederne i enten faget eller årsplanen. eTwinning kan indgå som en del af hvilket fag, det nu skulle være, og styrkes kun yderligere af et tværfagligt samarbejde.

På nuværende tidspunkt har vi planlagt et Nordic CRAFT-eTwinning projekt med vores Global Klasser, hvor fokus er på global opvarmning. Projektet er tværfagligt i fagene engelsk, Global og fysik/kemi.

Som en del af arbejdet med eTwinning har vi på skolen udarbejdet en samtykkeerklæring, der kan tilpasses de enkelte projekter. Samtykkeerklæringen er lavet i forhold til at informere forældre og elever om de enkelte projekter og få deres samtykke til at dele fx billeder og tekst. Generelt set er eTwinning-platformen en sikker platform at arbejde i, hvor den digitale sikkerhed er prioriteret, hvilket også giver en tryghed for eleverne. Dette giver også anledning til en generel snak om datasikkerhed. Derudover er det oplagt for de skoler, der arbejder med teknologiforståelse, at tænke de fire kompetenceområder ind i deres projekter.

International linje i udskoling

Parkskole i Struer (af Ellen Burkarl):
På Parkskolen har vi i en hel del år

arbejdet med eTwinning. Vi blev i 2018 officiel eTwinning-skole, som en af de første i landet. Det begyndte med få ildsjæle, men begejstringen og de synlige resultater, i form af quality labels og prisvindere samt elevernes synlige begejstring, har bredt sig, så flere kolleger nu har fået mod på at kaste sig ud i det.

Da Parkskolen har en international profil og en international linje i udskoling, har vi ekstra fokus på internationalt arbejde. Det har betydet, at vi på vores internationale linje har eTwinning-samarbejdet med i indholdsbeskrivelsen.

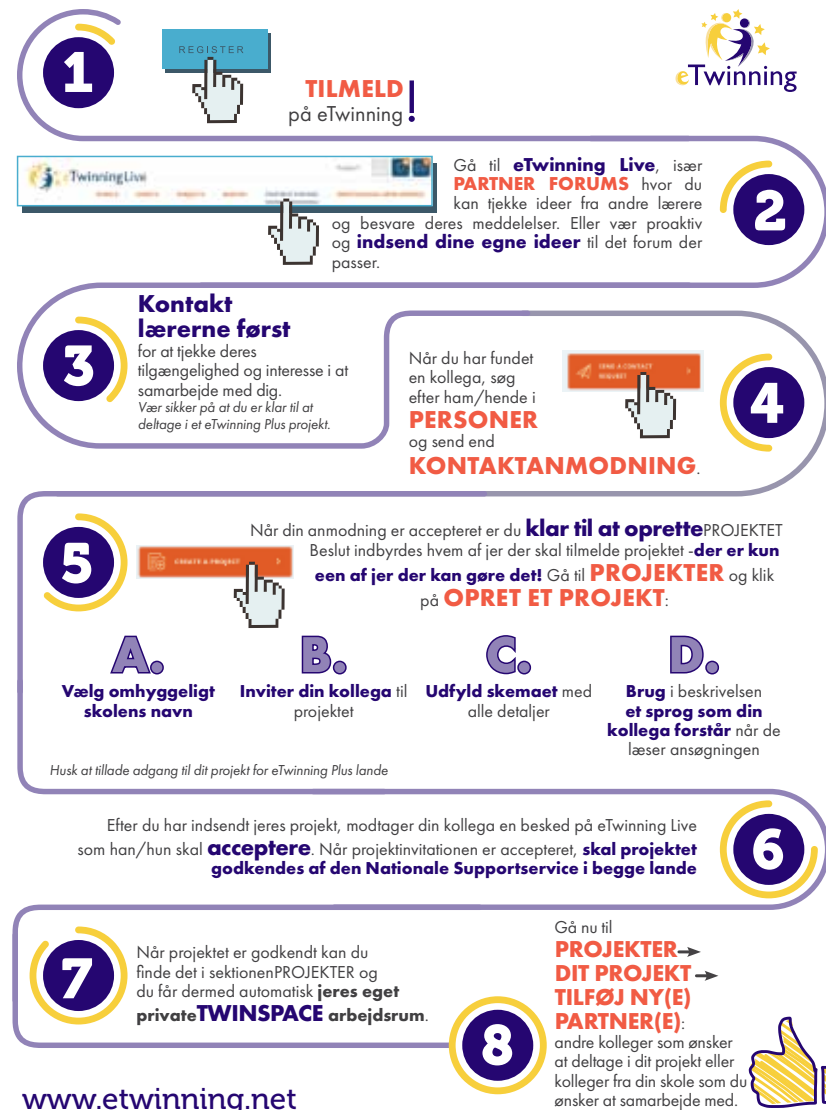
Jeg har sommetider deltaget i et projekt med en kollega – som blind makker. På den måde har jeg kunnet hjælpe, støtte og vejlede, hvis kollegaen har været

usikker. Min erfaring er, at lærere nok har ideerne, men bliver usikre, når de skal navigere i junglen af muligheder inden for ICT-værktøjer.

Et af mine egne bedste projekter, som fik både nationalt og europæisk kvalitetsstempel, var projektet "Go take a hike".

8 lette trin hvis du vil starte et projekt!

www.etwinning.net

Eleverne skulle arrangere en historisk byvandring i egen by og præsentere forskellige steder før og nu. Eleverne fik stor hjælp fra det lokale museum med billeder og viden. De lærte en masse om de steder, hvor de færdes dagligt, men som de ikke tillagde nogen videre interesse. Hele projektet sluttede med en Kahoot om de forskellige deltagers hikes.

Vi bruger eTwinning som base til mange forskellige projekter. Det er ikke kun sprogfagene, der har glæde af internationalt samarbejde.

Hjælp til at komme i gang:

På eTwinning.dk kan du komme i kontakt med en ambassadør i din region, som kan hjælpe jer i gang. Både med inspiration og konkret hjælp til platformen. Der afholdes løbende korte webinarer, hvor I kan møde andre lærere og få tips'n'tricks. <https://etwinning.dk/event/grundskole-webinarer/>

Læs mere:

<https://etwinning.dk/>
<https://www.etwinning.net>
eTwinning DK på facebook

eTwinning er en integreret del af EU's Erasmus+ program. Formålet er at hjælpe lærere og pædagoger med:

- Samarbejdsprojekter med kollegaer fra andre lande
- Deltagelse i professionelle udviklingsaktiviteter, både online og på fysiske events
- Netværk med jævnaldrende til eleverne og at dele pædagogisk praksis.

Deltagerne er 850.000 lærere og pædagoger fra 200.000 skoler i 44 lande.

Styrelsen for it og læring (STIL) i Børne- og Undervisningsministeriet er National Support Service (NSS) for eTwinning.

Fremtidsværkstedet i Furesø

Et lokalt omdrejningspunkt for makerspacedidaktik, erhvervssamarbejde og PLC

Af Tobias Smith, pædagogisk IT-konsulent og Eva Theil, udviklingskonsulent, Furesø Kommune

Fremtidsværkstedet er Furesø kommunes lokale makerspace. Her møder elever fra 4. årgang og frem nye teknologier og arbejdsformer, og PLC'ere og lærere får viden og inspiration til arbejdet med teknologi-forståelse, innovation og makerspace-didaktik.

Fremtidsværkstedet har eksisteret siden 2018 og er etableret med afsæt i et bredt politisk ønske om at øge tilslutningen til erhvervsuddannelserne ved at styrke arbejdet med nutidens og fremtidens kompetencer gennem grundskolen.

I dag besøger over 500 6. og 7. årgangselever fra kommunens syv folkeskoler årligt Fremtidsværkstedet til et intensivt todages innovationsforløb med fokus på virkelighedsnære problemstillinger stillet af lokale virksomheder, og ca. 75 lærere og PLC'ere tager del i de forskellige kompetenceudviklingstilbud og netværk, som drives af Fremtidsværkstedets konsulenter. Vi har samarbejdet med over 50 lokale virksomheder, foreninger og aktører, som alle er med til at stille cases og inspirere elevernes undervisning, så de afspejler den omverden, som omgiver dem.

Fremtidsværkstedets didaktik er baseret på en ide om at *gå ved siden af eleven* fremfor foran og på at hjælpe såvel lærere, elever og PLC'ere til at være nysgerrige på og lære af egne fejl. Vi er et lokalt centrum for en eksperimen-

terende tilgang til undervisning, hvad gælder nye arbejds- og læringsformer, nye teknologier og ikke mindst nye måder at inddrage den lokale omverden i undervisningen. Det indebærer blandt andet arbejde med designtænkning, innovation, virkelighedsnære problemstillinger og elevstyret læring samt eksperimentering med teknologier som 3D print, lasercut, VR-briller, Scratch, Microbits og Makey Makey for bare at nævne nogle eksempler.

PLC's nøglerolle

Der er gang i etableringen af makerspaces på de fleste skoler i kommunen, og her spiller PLC'erne en nøglerolle i at opbygge viden og kapacitet lokalt. Det er en kæmpe – og for nogle, en meget fremmed – opgave, og her er der behov for opbakning og ressourcer, ikke bare på den enkelte skole, men i kommunen som helhed, for at sikre at værdifuld inspiration til praksis bliver delt, og ny viden implementeres.

Som facilitator og bindeled mellem de forskellige skolars PLC understøtter Fremtidsværkstedet videndeling og inspiration på tværs, både hvad gælder nye tendenser og viden i forhold til teknologi, makerspace og innovation, men også *hands on* inspiration som hvordan man inddrager skolens makerspace og konkrete teknologier i fagundervisningen på udvalgte klassetrin.

Vi er også med til at styrke relationer og kommunikation mellem PLC og henholdsvis forvaltning og det lokale erhvervsliv. Det gør vi f.eks. ved at bære coronalæringer fra PLC videre ind i forvaltningen, så værdifulde erfaringer kan omsættes til handling i arbejdsprogrammer og nye prøvehandlinger, og ved at formidle problemstillinger og cases fra lokale virksomheder til PLC, så de kan danne udgangspunkt for innovationspro-

jekter og projektarbejde på de enkelte skoler.

En fælles indkøbs- og udlånscentral

Endelig fungerer Fremtidsværkstedet også som en fælles indkøbs- og udlånscentral for kommunens PLC'ere. På den måde har kommunens PLC som helhed adgang til et meget bredere udvalg af teknologier end, hvad der havde været muligt, hvis hver skole stod for eget indkøb. Vi udlåner blandt andet lasercuttere, 3D printere, Microbits, VR briller, podcaststudstyr mv.

Samtidig har vi mulighed for at turde satse mere i vores indkøb og, gennem videndelingen på tværs af PLC, finde ud af, hvad der virker, og hvordan enkelte teknologier kan bringes meningsfuldt i spil i undervisningen. Microbits og lasercut har vist sig at fungere i næsten alle former for designprocesser og alle fag. Vi ser elever inddrage microbits i alt fra udvikling af intelligente drivhuse til litterære escape rooms, der skal fremme læselyst blandt bibliotekets brugere. Kunsten er hele tiden at bringe teknologierne i spil i fagene, så de skaber værdi. Når først dette er lykkedes, vurderer vi om der er behov for at indkøbe enkeltstykke til alle skoler og dermed lave større investeringer.

Vi afvikler årligt seks netværksmøder for PLC'ere fra Furesø's syv folkeskoler. Netværksmøderne faciliteres og drives af Fremtidsværkstedet, men har PLC'ernes nysgerrighed og viden i centrum. Det betyder, at man som PLC kan efterspørge viden og input på et særligt område, som en anden PLC så kan byde ind på enten gennem korte oplæg eller *hands on-workshops*. Vi har haft oplæg om undervisning i datademokrati, temaugue om brætspil for 0. – 10. klasse og Minecraft som redskab i matematikunder-

Foto: Pia Simms

visningen, bare for at nævne et par eksempler.

Temaugen om brætspil foregik i samarbejde med professionelle brætspilsdesignere, hvor alle på tværs af klassetrin producerede brætspil og fik feedback fra en professionel designer og PLC. I denne proces kom 3D-printer, lasercutter og en masse analoge materialer i spil, understøttet af blandt andet Fremtidsværkstedet.

Det vigtige fysiske møde

I indeværende skoleår har vi som mange andre været ramt af coronarestriktionernes mange begrænsninger. Alligevel er det lykkedes at gennemføre de planlagte netværksmøder, hvoraf alle undtagen et har været gennemført

online. Mens mange ting kan lade sig gøre i det virtuelle, er der også ting, vi mister og går glip af, når vi ikke samles fysisk.

Vi ser særligt, at det er en udfordring at styrke de personlige relationer blandt PLC'ere på tværs af skolerne og dermed også den løbende videndeling mellem netværksmøderne. Når man ikke har delt en kop kaffe og grinet af den samme energizer, føles det mindre oplagt at skrive over Aula eller Teams for at låne et forløb eller et materiale, fordi den personlige afstand opleves som større. Det har understreget værdien af netværksmøderne for os og hjulpet os til at stille skarpt på, hvad det er vi skal, kan og vil med netværksmøderne i fremtiden, når det igen bliver muligt at samles.

Når vi ser på Fremtidsværkstedets udvikling fremover, så er fuld fokus på at fortsætte kapacitetsopbygningen af PLC og andre fagnetværk og understøtte etableringen af makerspaces lokalt på skolerne. Samtidig er vi så småt, blandt andet gennem Tekstperimentet, som har fokus løsning af en virksomhedscase ved brug af teknologi, begyndt at arbejde mere målrettet med de yngre klasser, og den bevægelse vil fortsætte gennem de kommende år.

Er du nysgerrig efter at høre mere om arbejdet i Fremtidsværkstedet eller dele gode ideer til fremtidige projekter, er du altid velkommen til at tage kontakt til os på fremtidsvaerkstedet@furesoe.dk eller pr. telefon på 72 16 51 87.

Materialeplatformen

– hvordan og hvorfor?

Af Eline Mørch Jensen

Materialeplatformen er en oversigt over og beskrivelse af alle typer af læremidler, som bl.a. henvender sig til lærere og elever i Grundskolen, der leder efter relevante materialer.

Websitet Materialeplatformen.dk blev lanceret i april 2006 på initiativ af Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM). I dag udvikles og drives Materialeplatformen af Styrelsen for It og Læring og har et tilknyttet samarbejdsforum, som består af:

- To repræsentanter fra branchen: én fra Danske Forlag og én fra Brancheorganisationen for Undervisningsmidler
- To repræsentanter for brugersiden: én fra Pædagogisk LæringsCenterForening og én fra Centre for Undervisningsmidler Danmark
- To repræsentanter fra Børne- og Undervisningsministeriet: én fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og én fra Styrelsen for It og Læring, som varetager formandshvervet og sekretariatsfunktionen.

Materialeplatformen indeholder altså beskrivelser af analoge såvel som digitale læremidler, både gratis- og betalingsmaterialer, til den danske undervisningssektor, herunder dagtilbud, grundskole, FGU, gymnasiale uddannelser m.fl. Går man eksempelvis ind på grundskoleområdet og søger på køn, seksualitet og normer, får man vist 88 resultater.

Begrænser man søgningen til 0. klasse, kommer man ned på 28, mens tallet øges til 51, når man søger på samme emneord for 9. klasse. Herefter er det så bare at gå i gang med at læse beskrivelserne

fra en ende af – hvoraf nogle er ganske sparsomme, andre mere udfoldede.

Men hvad er egentlig tanken bag Materialeplatformen og hvordan kom initiativet i stand? LæringsCentret har spurgt den ansvarlige bag samarbejdet, nemlig

kontorchef i STIL, Anne-Marie Pedersen. Hun siger:

- Materialeplatformen er et fælles, nationalt og gratis online-katalog med læremidler til den danske undervisningssektor. Et katalog med et bredt

udvalg af læremidler fra såvel nye som etablerede producenter. På sitet er det muligt at søge på en række parametre, lige som læremidlerne er beskrevet med oplysninger, som vurderes som relevante for brugerne, når der skal findes læremidler til brug i eller som inspiration til undervisningen.

Hvem udvælger og omtaler de materialer, der præsenteres på Materialeplatformen – og efter hvilke kriterier sker det?

- Det er de professionelle indholdsleverandører, altså producenter, der selv udvælger de læremidler, der præsenteres. Producenterne skal sikre, at læremidlerne og beskrivelserne af dem lever op til de

gældende vilkår, som er aftalt i Samarbejdsforummet, forklarer Anne-Marie Pedersen og tilføjer at producenterne skal ansøge om at få adgang som indholdsleverandører.

Vilkårene for at få et bidrag optaget på Materialeplatformen er for det første besvarelsen af en række obligatoriske spørgsmål, så som bl.a. beskrivelse af titel, materialetype, emne/emneord, bidragydere m.v. Hertil kommer at bidraget skal have et "klart pædagogisk sigte", at det er "aktuelt og opdateret" ud fra en hhv. samfunds- eller nyhedsmæssig sammenhæng såvel som ud fra en uddannelsespolitisk eller pædagogisk sammenhæng, ligesom de skal være gennemarbejdede, didaktiserede og – naturligvis - uden fejl.

Desuden må bidrag, som optages på Materialeplatformen, "ikke indeholde materiale, der er for ensidigt, stødende eller krænkende eller evt. kan skade børn og unges personlige og alsidige udvikling og dannelse." Hvilket bl.a. vil sige at materialet ikke må agitere for bestemte politiske, religiøse eller seksuelle orienteringer, diskriminere eller reklamere. (Se <https://viden.stil.dk/x/cYHoBg>, red.)

- Endelig er der i forbindelse med relanceringen af Materialeplatformen i oktober 2020 blevet indført halvårlige stikprøvekontroller for at tjekke at producenterne overholder vilkårene. Første kontrol blev afviklet i januar 2021. Der er også blevet etableret en anmeldelfunktion, sådan at brugere, hvis de - mod forventning - oplever, at indholdet ikke lever op til vilkårene, kan klage her, tilføjer Anne-Marie Pedersen.

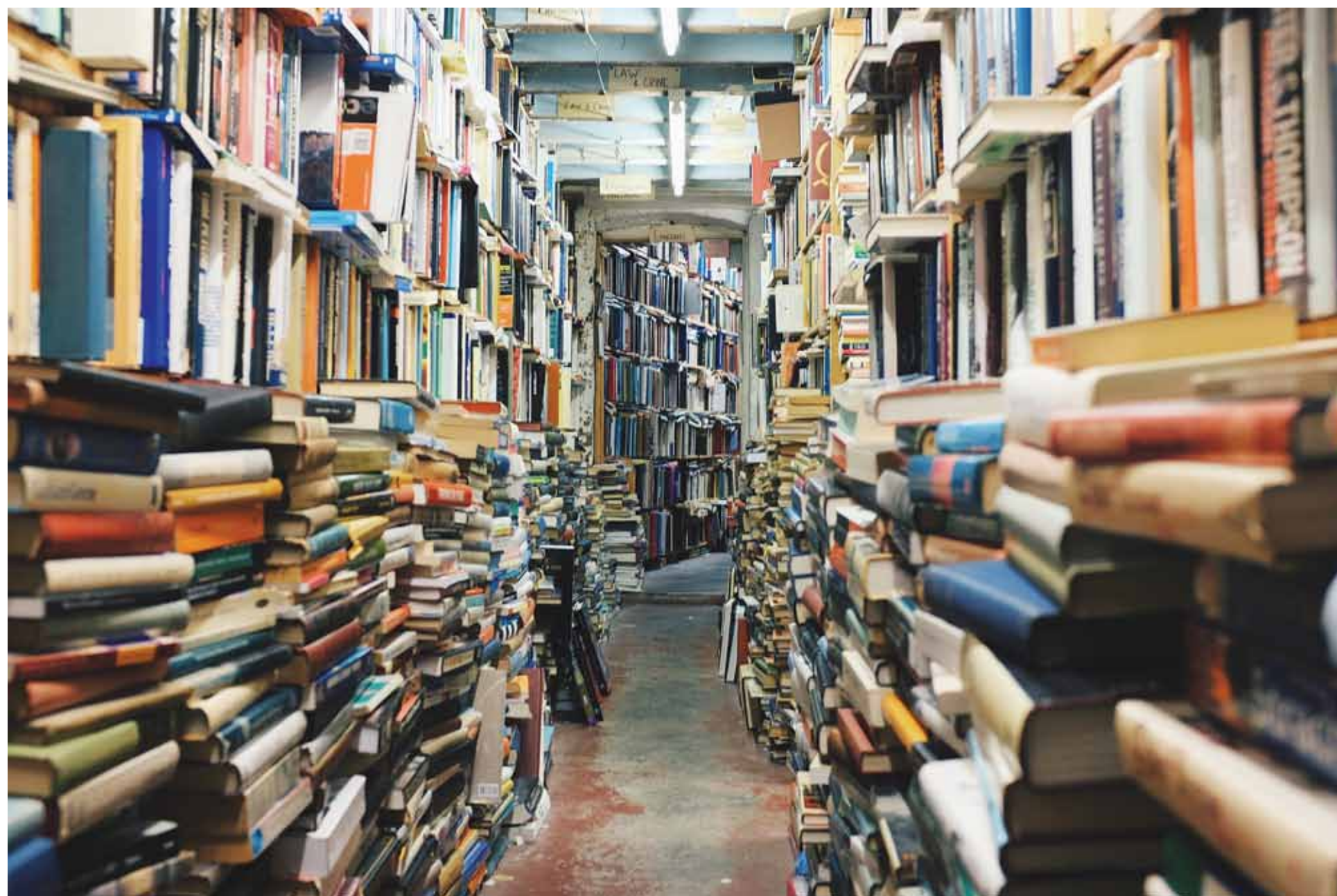
Hvordan holdes platformens indhold ajour?

- Det er producenterne eget ansvar at sikre at der sker en opdatering af indholdet. STIL sørger dog for, at indhold automatisk bliver fjernet fra platformen, hvis en af producenterne virksomheder ophører med at eksistere. I forbindelse med relanceringen er samtlige producenter blevet bedt om at genbekræfte deres tilstedeværelse, før deres læremidler bliver præsenteret for brugerne. Netop ved den lejlighed er der derfor sket en større oprydning i de viste læremidler på Materialeplatformen.

Hvem er det så der bruger Materialeplatformen – og hvor mange er der tale om?

- Pr. december 2020 var der cirka 16.000 beskrivelser af læremidler på Materialeplatformen. STIL måler kun anonymiserede trafiktal, og derfor kan jeg ikke svare på hvem de konkrete brugere er. Trafiktallene viser at der siden oktober 2020 har været mere end 80.000 besøgende på Materialeplatformen. Derudover viser tallene, at grundskolen har langt de fleste sidevisninger og at det især er fagene dansk, matematik og engelsk, samt 8., 9. og 10. klassetrin som brugerne bevæger sig ind på.

Se mere på <https://viden.stil.dk/x/jACXBg>

Fagbøger til faglig læsning og til lyst – i indskolingen

Af Anna Johansen, lærer og PLC-medarbejder på Ellebækskolen

Faglitteratur er en væsentlig del af skolebibliotekets videns- og oplevelsesformidling. Samtidig er faglitteraturen – eller bør være – et vigtigt element, når det gælder elevernes sproglige udvikling.

Som PLC-medarbejder på min skoles bibliotek og lærer i indskolingen har jeg brug for at sætte mig ind i hvilke titler og muligheder, der er inden for faglitteratur og faglig læsning. Dels for selv at danne mig et overblik, dels for bedre at kunne formidle egnede fagbøger til både lærere og elever.

Denne artikel er blevet til på baggrund af en undersøgelse af det aktuelle marked for faglitteratur. Jeg har gennemgået materialer fra fire forlag, som har udarbejdet fysiske fagbogserier med tilhørende opgaver, dels ved at se på de forskellige materials opbygning, dels ved at undersøge hvilke formål de hver især egner sig til. Serien har alle klassiske fagbogselementer; indholdsfortegnelse, stikord og henvisninger, ligesom alle er aktive og løbende udbygges med nye titler. I artiklen her er fokus på faglitteratur til indskolingen, mens faglitteratur til mellemtrin og udskoling vil blive behandlet i en efterfølgende i LæringsCentret nr. 2, som udkommer primo marts 2021.

Formålet med at læse fagbøger kan være at:

- Læse af lyst
- Lære at læse fagbøger
- Læse for at lære om et emne

Når eleverne skal arbejde med læsning på skolen, kan det med fordel gøres til en tværfaglig teamopgave, da eleverne skal læse i alle fag. I teamet kan man vælge en fælles progression, når det gælder at præsentere og anvende strategier. Som PLC kan vi vejlede lærerne og sørge for,

Vulkaner, Midi Fakta, Per Straarup Søndergaard, Staarup & Co, 2017.

at der er passende materialer til rådighed – gerne med et stort udvalg, så eleverne kan finde netop det der passer til deres niveau og interesse.

Jeg har taget udgangspunkt i et par enkelte udgivelser inden for hver serie og kigget på, hvilke elementer de indeholder, hvordan teksten er opbygget og opsat med læsevenlighed for øje samt hvordan forlagets opgaver til bøgerne er udformet. Så vidt muligt har jeg set på sammenlignelige emner i de forskellige serier. Jeg tager forbehold for, at andre bøger kan være opbygget anderledes – afhængigt af bøgernes emner.

Alinea

Grøn fagklub til de nye læsere i indskolingen
(Blå fagklub til de letøvede læsere i indskolingen og på mellemtrinnet)
(Rød fagklub til de øvede læsere på mellemtrinnet)
(Sort fagklub til de trænedede læsere i udskolingen.)

Gyldendal uddannelse

Fagfilur: 0.-1. kl
Faktisk!: 1.-3. kl
(De små fagbøger: 2.-5. kl)
(De store fagbøger: 6.-9. kl)

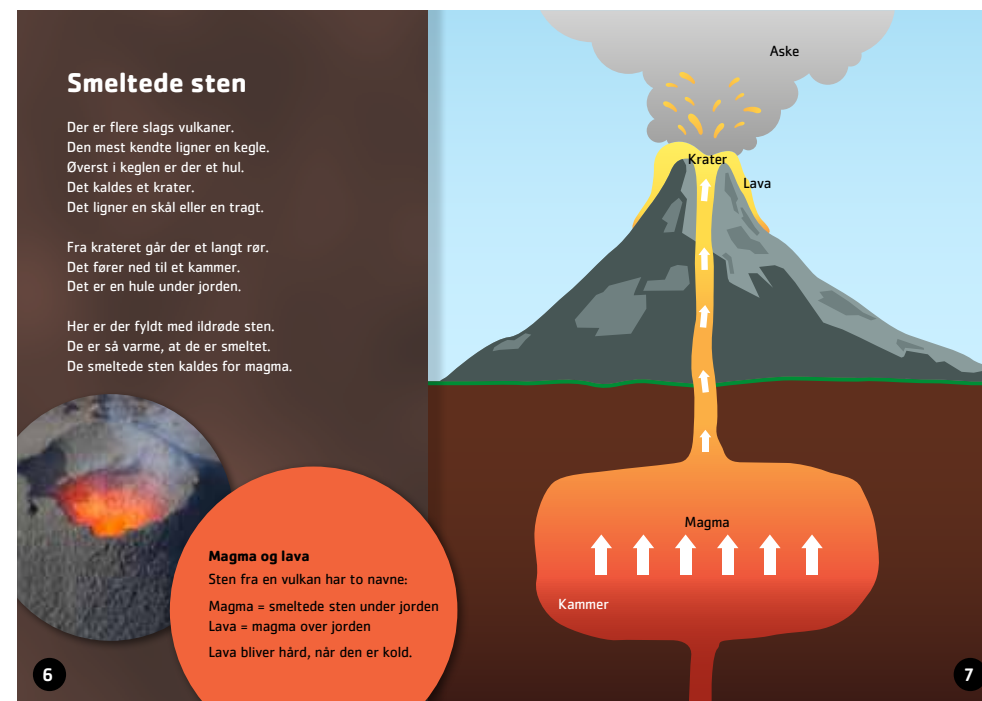
Staarup & Co

Mini fakta: 0.-2. kl
Midi fakta: 1.-3. kl
(Maxi fakta: 2.-4. kl)

Turbine Undervisning

Fakta 1: fra 0. kl
Fakta 2/ Min første bog: 1.-2. kl
Fakta 3/ Jeg læser: Når man har knækket læsekoden
(Fakta 4: 4.-5. kl)

(Serierne i parentes vil blive behandlet i næste nummer af LæringsCentret, red.).

Materialernes tilgængelighed

Bøgerne kan købes som fysiske bøger, og herudover kan Alinea, Staarup & Co og Turbineforlagets også lånes på ereolengo.dk.

Staarup & Co og Turbineforlaget har gratis opgaver, som kan downloades fra forlagenes hjemmesider.

Alineas "Grøn fagklub" ligger på Superbog.dk, hvor der også er forståelsesopgaver, som kan udfyldes online. Der er gratis opgaver til alle fagklub-bøger på fagkluboglaeseklub.alinea.dk, som kan downloades eller udfyldes på computeren og derefter gemmes eller udskrives.

En del af Gyldendals fagbogsserier samt opgaver kan tilgås via betalingsportalen fagbog.gyldendal.dk. Den er ved at blive opdateret til en ny version, hvor der kommer opgaver til flere bøger, som kan udfyldes online og gemmes på drev. Som noget nyt vil der være gratis adgang til at printe pdf-opgaver ud til alle trykte bøger.

Fagfilur (Gyldendal):

Forlagets egen beskrivelse: Fagfilur er letlæste fagbøger, som indeholder fagbogens grundlæggende elementer. I arbejdet med Fagfilur og faglig læsning er fokus på, at eleverne oplever, hvordan grundig forberedelse og læsning "med en pen i

hånden" kan kvalificere deres optag af viden.

Teksten beskriver informerende. Nogle gange aktiverer den læseren – man bliver bedt om at gætte et svar eller overveje en problemstilling.

Bøgerne er ikke udtalt letlæste, de lægger op til oplæsning. Der er meget grafik, som egner sig til samtale.

Til bøgerne findes et 18 sider langt materiale, hvor eleven skal arbejde med opgaver før, under og efter læsningen. Eleven skal gengive informationer fra bogen ved at arbejde med den som "fagbog", dvs. se på forside og bagside, bruge indholdsfortegnelse og stikord, læse tekst, illustrationer og modeller. Efterfølgende skal de prøve med egne ord at fortælle, hvad de nu ved. Eleverne skal både skrive og tegne i opgaverne. Opgaverne er layoutet med tegninger som stilladserer elevernes arbejde. I forbindelse med den nye fagportal overvejede forlaget, hvorvidt man skulle forenkle de grafisk rige opgaver til "Fagfilur" ved at digitalisere dem, så de blev skrivebare. De besluttede dog at beholde de "gamle" gode pdf-opgaver og supplere med forståelsesopgaver i et enkelt format til udfyldning på hjemmesiden. Et læsekursus til serien er på vej.

Faktisk! (Gyldendal)

Forlagets egen beskrivelse: Seriens bøger er målrettet projekt- og temaarbejde, men kan også bruges i den selvstændige læsning. De kan anvendes som supplerende materiale til undervisningen i bl.a. natur/teknologi, religion og dansk, hvor mange af seriens emner hører hjemme. I Faktisk! bliver

teksterne mere omfattende og varierede. Ud over at beskrive informerende, er de nogle gange berettende og forklarende. For det meste er det enkle sætninger, der hænger sammen i kortere afsnit.

Serien gør en del ud af arbejdet med ord. Der er mange stikord, som gør det nemt at bruge bogen til at slå op i og finde det, man gerne vil. Ord, der fokuseres på er highlightede og forklares i margenen. Det er som regel ikke svære ord, men ord der skal forstås i den rette sammenhæng. Fx spejl, dreje, mad, killinger. I opgaverne arbejdes der med ordforståelse både før og efter læsningen, bl.a. ved ordkort. Der er ikke faktabokse men forklarende grafik.

På fagbog.gyldendal.dk ligger der online-bøger samt opgaver til ca. 20 bøger. Der bliver løbende lagt nye ind. I den nye fagportal er der lagt op til at man arbejder videre med de notatteknikker, man har lært ved værkstedsarbejde. Fremgangsmåden ansueliggøres ved videoer. ▶

Se i mørke

Katten vil helst jage om natten. Den ser nemlig godt i mørke.

Det sorte i et øje kaldes en pupil. Her kommer der lys ind i øjet.

Om dagen er kattens pupil lille. Men om natten er den stor. Nu kan selv den mindste smule lys slippe ind i øjet. Så kan katten se.

Inde i kattens øje er der en slags spejl. Det spejl kaster lys tilbage. Øjets spejl gør det muligt at se endnu mere i mørket.

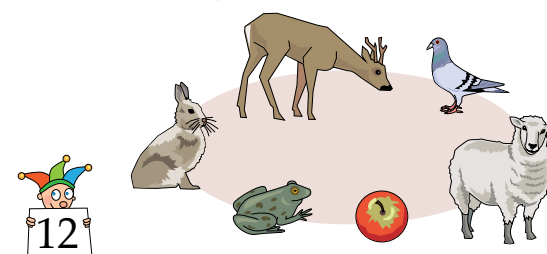
Lys fra bilen får kattens øjne til at lyse i mørket.

Katte, Faktisk!, Peter Bering, Gyldendal, 2017.

Mad og tænder

I munden er der stærke tænder. De 4 store hjørne-tænder kan flå et bytte. Andre tænder kan knuse en knogle.

En ulv spiser:

Ulv, Fagfilur, Peter Bering, Gyldendal, 2018.

Serietitel	Forlagets anbefaling	Let/Lix	Udgivelsesår	Antal udgivelser pr. dec. 2020
Fagfilur	0.-1. kl	Let 12-15	2014-2020	53
Mini fakta	0.-2.kl	Let 12-18	2017-2020	23
Fakta 1	fra 0.kl	Let 9-12	2020	17
Grøn fagklub	De første læsere i indskolingen	Let 12-15	2016-2020	25
Faktisk!	1.- 3.kl	Lix 12-16	2010 - 2020	107
Midi fakta	1.-3.kl	Lix 14-18	2017-2020	14
Fakta 2/ Min første bog	1.-2.kl	Let 10-18		
		Lix 13-19	2013 - 2020	Ca. 125
Fakta 3 (Jeg læser)	1.-3. kl	Lix 14 – 27		
		Typetal:20	2011 - 2020	Ca. 150

Begreb	Forklaring
Beskrive informerende	Indeholder information og faglig viden. Objektet er sat i system. Modeller kan være en del af det.
Berette	Orientering i et fortællende sprog
Forklare	Beskriver en årsagsrækkefølge
Argumentere	Underbyggende argumentering, diskuterende

Kilde: Efter Mulvad, Ruth: https://www.videnomlaesning.dk/media/1698/ruth_mulvad2.pdf

Fakta 123 (Turbine forlaget):

Forlagets egen beskrivelse:

Fakta 1 gør det muligt for eleverne allerede i 0. klasse at møde en fagbog efter alle kunstens regler – med et luftigt og indbydende layout kombineret med en begrænset tekstmængde. Fakta 2 (Min første bog) Bøgerne er multimodale med faktabokse, grafer og illustrationer og går med et lidt

højere lettal end fakta 1 et spadestik dybere i emnerne – stadig med en luftig opsætning og relativ begrænset tekstmængde, der ikke tager pusten fra de nye læsere. Fakta 3 (Jeg læser) Med den læsepædagogiske bearbejdning er bøgerne særligt velegnede til forløb i faglig læsning. Bøgerne er multimodale og indeholder alt, hvad der kræves af en rigtig fagbog og klæder eleverne på til mødet med de større fagbøger på mellemtrinnet.

Forlagets tanke med layoutet af serien er, at læseren oplever en genkendelighed selv om niveauet øges. På den måde lægger eleverne ikke mærke til niveauforskelle, da layoutet er det samme. Forlaget lægger op til, at elevernes interesser bliver behandlet seriøst i en fagbog (fx fidgetspinner) på samme måde som mere traditionelt seriøse emner (fx Beethoven).

Teksten beskriver informerende. På hvert opslag er der tekst på hvid baggrund og en boks med tekst på gul baggrund. Nogle gange er der fakta i boksen; andre gange beskrivelse af ord eller billede. Hver sætning er på en linje og der er nyt afsnit ved hvert nyt emne. Faglige ord bliver brugt flere gange, hvilket bidrager til at øge forståelsen. Læseteknik bliver teksterne sværere i niveau, fx ved sætningsopbygning og i forhold til negationer og sammensatte sætninger. I Fakta 3 er der er dobbelt så mange sider som i Fakta 1 og 2. I nogle af de nyere bøger er der QR-koder, som henviser til film om emnet.

Opgaver til materialerne

Opgaverne til bøgerne er på 6-9 sider og kan downloades gratis fra turbine-undervisning.dk. Der er mange forskellige slags opgaver;

men altid opbygget med før-, mens- og efterlæsning. Eksempler på opgaver: Før læsning: Skriv hvad du ser på forsiden, eller fortæl om stikord. Mindmap: Hvad ved jeg nu. Gæt ord før læsning og se hvad de betyder i teksten.

Mens du læser: Læs på linje opgaver; Sæt ord det rigtige sted Læs mellem linjerne; forestil dig hvad en af personerne/dyrene tænker., Genfortælling af fakta; lav tegning og skriv; forklar et fænomen. Efter læsningen: Læs på linje opgaver. Et lille kursus; Læs og lær om stikord, opgaver til hvordan kan du finde ud af mere på nettet. Arbejd videre; Forestil dig., skriv et interview eller en fortælling.

Opgaverne er udviklet af eksterne konsulenter bl.a. fra CFU samt lærere. Der er også udarbejdet en Fagbogsstafet; en bevægelsesstafet, hvor billede og ord skal parres sammen med den rigtige bog. Dokumenter til dette kan udskrives fra hjemmesiden ved hver enkelte bog i serien. Lærervejledninger til materialet samt en ny bogserie "Fakta Lydret" er på vej.

Mini Fakta og Midi Fakta (Staarup & Co):

Forlagets egen beskrivelse.: Mini-serien: Alle titler er bygget op som klassiske fagbøger og er velegnede til den første faglige læsning. Bøgerne er rigt illustrerede med både tegninger og fotografier. Bøgerne er 16 sider lange, der er 4-5 tekstlinjer pr. side Midi-serien handler om temaer, der fanger børnene. Bøgerne i Midi-serien er rigt illustrerede med både tegninger, fotografier og faktabokse på alle sider. Bøgerne er 32 sider lange med 10-12 tekstlinjer pr. side.

Bøgerne er opbygget tematisk med indhold efter elevinteresser, aktuelle temaer og skolernes undervisningsemner. Forlaget lægger vægt på, at teksten bygges logisk op, hvor hver oplysning fører videre til en anden og til sidst når en pointe, så der er en progression i bogen.

Der er mange sammenligninger for at forstå størrelser og fænomener. De grafiske modeller er gode til at give større forståelse. Ingen afsnit på siderne, men hver sætning starter på en ny linje. Bøgerne bruger flere fortælle-måder. Som

regel beskriver teksten informerende. Nogle gange er teksten berettende og forklarende, andre gange argumenterende. Den kan aktivere læserne ved at bede dem om at forestille sig noget.

Opgaver til alle letlæsningsbøger kan findes til udskrift på hjemmesiden staarupogco.dk. De er på 4-6 sider og indeholder skriftlige opgaver til før, under og efter læsningen. Før læsning: Spørgsmål til opbygningen af bogen. Under læsning: Forståelsesopgaver. Læs på linjen.

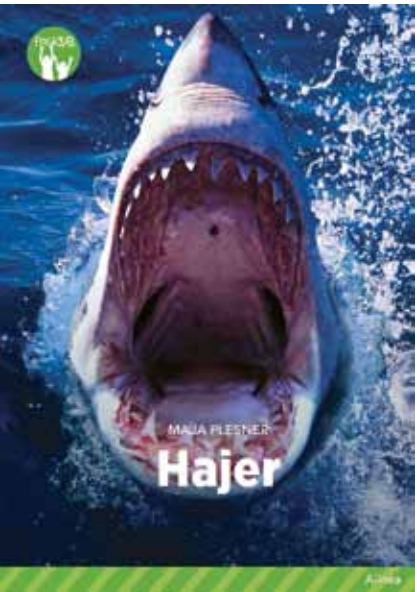
Efter: Tjekopgaver. Der er mange slags opgaver, som er forskellige for hver bog; fx skriv, tegn, træk pile, beskriv ord. Til sidst er der ekstraopgaver, hvor eleven opfordres til at arbejde videre med ord, finde billeder eller beskrive emnet.

Grøn fagklub (Alinea)

Forlagets egen beskrivelse: Bøgerne handler om alt fra popstjerner, fodbold-helte og YouTube-stjerner til drabelige dyr, kæledyr og klodens ekstreme vejr. Fagbøgerne følger principperne for den gode fagbog. Bøgerne er læsepædagogisk bearbejdede.

Forlaget lægger vægt på elevernes lyst-læsning. Viden skal være noget, man kan prale af og være glad for. Derfor dækker emnerne, det eleverne er glade for. Lange ord, som har med emnet at gøre er med i bøgerne vel vidende at lix-tallet stiger. Grøn fagklub ligger på "let"-niveau med Fagfilur, Fakta1 og Mini Fakta, men har lidt mere tekst. Det er enkle sætninger og en del bindeord (men, så). Der er flere afsnit på siderne, hvilket gør, at den er ret overskuelig selv om der er flere sætninger. Den gør meget ud af ordforklaringer, men har stort set ingen faktabokse eller grafik. "Svære/nye" ord er kursiverede. Nogle gange bliver de forklaret på en "farveklat" eller med et billede; andre gange ikke. Billederne fremstår velvalgte og passer til teksten. Størstedelen af teksten beskriver informerende. Bogen afsluttes med spørgsmål "Hvad ved du nu?".

Grøn fagklub har forståelsesopgaver til bøgerne på et par sider, som både kan udskrives og løses online. Der skal svares skriftligt. Nogle gange er der er multiple choise opgaver. Til sidst skal

Hajer, Grøn Fagklub, Maja Plesner, Alinea, 2020

eleverne skrive og tegne hvad de nu ved, og hvad de synes om bogen. Tanken er at opgaverne kan bruges til at øge elevens forståelse af teksten på en hurtig måde, og i mindre grad til at arbejde systematisk med faglig læsning.

Godt med fagligt fokus

Fagfilur, Fakta1 og Mini Fakta er alle tre udviklet med henblik på de allerførste læsere. Der er få sætninger på hver side. Fakta 1 og Mini Fakta har faktabokse, hvor Fagfilur i stedet benytter forklarende grafik. I 0.-1. klasse kan man regne med, at tekstdelen skal læses højt for eleven - enten i klassen eller hjemme med forældrene - og at opgaverne hovedsagligt løses sammen eller i mindre grupper.

Fakta 2 og 3, Midi Fakta og Grøn Fagklub lægger stor vægt på elevernes lystlæsning, og på at emnerne er nogle, som er populære hos eleverne. Grøn Fagklub og Midi Fakta har meget overskuelige opgaver, som egner sig til forståelsesarbejde, men vil man arbejde med at øve evnen til faglig læsning, har Fakta 2 og 3 og Faktisk! mere velegnede opgaver.

Det er glædeligt, at der er fokus på fagbøger, og at flere forlag gør sig umage med at skrive bøger, der passer til eleverne. Forlagene har forskellige indfaldsvinkler, og det gør, at der også er forskel på bøgerne, og at der er noget til enhver smag og forskellige formål. Der er både til lyst og læring!

Katte, Fakta 1, Eva Moesgaard Amdisen, Turbine, 2020.

VOXPOP: Hvordan vælges og formidles materialer på PLC?

Hvalsø skole, Holbæk, Janne Bjerring Larsen:

"Jeg henter inspiration gennem *Lærings-Centret og Børn og bøger* og også gennem forskellige læringsportaler og fra andre lærere. Vi er ved at opbygge en hjemmeside, som vi vil formidle materialerne på."

Seminarieskolen, Ålborg, Lissa Simonsen:

"Os fra Ålborg kommune er tilknyttet en afdeling (af PLC) som er inde på hovedbiblioteket, som primært arbejder med materialer til skoler. De sender nyhedslistes ud mange gange om året. Dem kigger vi igennem og læser vurderinger (lektørdtalelser) og tager stilling til hvilke vi vil købe. Så sidder jeg i materialeudvalg på CFU, og der bliver jeg også inspireret af hvilke nye bøger der kommer der. Vi bruger også forlagenes sider, fx Alinea og Gyldendal, og ser på reklamer, der kommer ud på skolerne. Vi ser ikke bøgerne fysisk, som vi gjorde førhen, derfor bliver der også nogle fejlkøb indimellem. Eleverne har en time hver på biblioteket, hvor de bliver introduceret for nye materialer, både bøger og fx hjemmesider. I forhold til faglitteratur sender jeg en mail ud til lærerne med forsiden på bogen, så de kan se hvad det er. Vi formidler også materialerne på fagteammøder."

Hjallerup skole, Brønderslev, Anders Toft Høj:

"Vi har 10 årlige materialeudvalgs-møder, som også er vejlednings- og inspirationsmøder. Så bruger vi også nyhedslistes og lektørdtalelser, som vi bestiller efter. Vi har en konsulent tilknyttet, som vælger nogle titler ud, det kan være nye serier, eller nogle hvor man er lidt i tvivl, og så bliver der valgt 15-25 bøger hver gang, som bliver sendt ud fysisk med et system med kasser, der ryger ud til skolerne, og så er det de enkelte, der anbefaler og vurderer titlerne efter relevans til eget

bibliotek eller CFU. Det har fungeret godt i mange år. Vi har tidligere brugt mere tid på at snakke de enkelte bøger igennem, men nu er det mere blevet til at man har en bestillingsliste med og bestiller.

Der kan også være ønsker fra lærere og elever, som gør at man vælger noget. Vi kigger også efter hvad der sælger i boghandlen. Til pædagogiske materialer kan det også være nogle ønsker, som lærerne har med hjem fra kursus. Vi formidler mest rent fysisk, vi har et bestemt område på PLC, hvor vi sætter bøgerne op – både til lærerne og til eleverne."

Holbæk By Skole afd. Bjergmarken, Holbæk, Mette Vibæk:

"Vi bruger mest forlagsreklamer som sendes via CfU og materialevalg i Cicero. Jeg bruger også Politikens bogsektion. Til formidling har vi en søjle med nye bøger."

CFU Aarhus, Janne Møller Nielsen:

"I Aarhus Kommune understøttes valg og indkøb af materialer til PLC af et fælles materialeudvalg. Materialeudvalget består af fire læringsvejledere og konsulenter fra Center for Læring, som bl.a. læser, vurderer og udvælger de bedste bøger til elevernes fritidslæsning. Udvalget udarbejder en reduceret materialevalgsliste i Cicero LMS, der er beriget med korte beskrivelser af indhold, målgruppe og anvendelsespotentialer i en undervisnings- og skolekontekst. PLC'erne giver udtryk for, at materialeudvalgets arbejde både medvirker til at kvalificere og effektivere indkøb på skolerne og minimere fejlkøb i et ofte stramt budget. Materialeudvalget kvalificerer desuden indkøb af classesæt og læringsressourcer til den kommunale fællessamling ved Center for Læring.

Rathlouskolen, Odder, Per Brock:

"Langt overvejende vælger vi materialer ved at læse lektørdtalelser. Alle biblio-

tekarer læser anmeldelser fra aviser og blade. Desuden modtager vi indimellem opfordringer om at købe bøger fra især børn, men også kolleger. Især opfordringer fra børn resulterer næsten altid i, at vi køber materialet. Og hvordan formidler vi så bøgerne? Tja! Vi har gennem tiden prøvet forskelligt, men for øjeblikket sker det mest ved at holde booktalks og oplæsning for klasser og ved at udstille nyt materiale synligt på biblioteket. Det er dog stadig et problem, at vi har bedst tag i de yngste klasser. Det fader ud fra ca. 5. - 6. klasse. Booktalks virker ofte bedst."

Rønne Skole, Rønne, Laura Fischer-Kjellman:

"Børnene er fantastiske til at holde mig opdateret på bøger, som hitter blandt dem - jeg køber altid børnenes ønsker, hvis de kan skaffes og ikke er alt for dyre. Derudover holder jeg øje med nye udgivelser og bruger også grupper på Facebook, som inspiration. Bl.a. bruger jeg: Pædagogisk Lærings-CenterForening, For os der underviser ordblinde, Pædagogiske Læringscentre (PLC) og For os der underviser på mellemtrinnet. Vi har et bord, en reol, hylder og fire runde reoler, hvor nye og spændende bøger udstilles med forsiden ud af - det "sælger" ret godt."

Rougsøskolen, Ørsted, i Norddjurs Kommune, Lone Braad:

"UV-materialer udvælges i fagudvalgene af faglærerne. De digitale læringsplatforme indkøbes centralt, hvor den enkelte skole ingen indflydelse har. Bøger mv. til skolebiblioteket udvælger jeg selv ved at læse lektører, vores fagblad *LæringsCentret*, Facebook, hvor jeg ser nyheder på vores egen gruppe og er "venner" med de forfattere og illustratører, som er relevante for min målgruppe. Normalt bruger jeg også to dage på skolemessen, som jeg støvsuger for nyt og spændende materiale til vores skole/PLC.

Vi har en hylde ved siden af selvbetjeningscomputeren, hvor nye, aktuelle bøger bliver sat op - så man lige får øje på dem, mens man står i kø til at låne. Nye bøger præsenterer jeg for klasserne, når de har bibliotekstid, hvor jeg fortæller lidt om dem. Jeg får også nogle børn til at læse og anmelder. Hvis de ikke sælger sig selv, fortæller jeg dem mere eller går i gang med at læse op fra for klassen. Relevante materialer til lærerne giver jeg videre, når de er på biblioteket med deres klasser, eller afleverer på deres bord - gerne med et par ord knyttet til

hver bog. Efter skolemessen laver jeg net med relevante materialer og foldere til faglærerne."

Billundskolen, Billund, Sussi Petersen:

"Vi finder inspiration flere steder. Blandt andet på Skolemessen og i bloggen *Børn og bøger*, som Kommunernes Forening for Pædagogiske Læringscentre står bag. Vi holder også øje med forlagenes hjemmesider og modtager nyhedsbreve derfra. Jeg følger også Finn Bangsgaard, som via CFU Viborg står bag en Facebook-gruppe med

inspiration til udskolingen. Ud over det kan jeg nævne, at vi løbende supplerer op på serier, og imødekommer efterspørgsler fra lærere."

Ny Hollænderskolen, Frederiksberg, Henriette Lindquist:

"Jeg kigger bredt og lytter til ønsker og anbefalinger fra elever og kolleger. Kollegerne er jo både faglærere og vejledere, fx læsevejledere. Inspirationen kommer også fra besøg hos boghandlere, det lokale bibliotek og ved at kigge i kataloger og magasiner. På nettet bruger jeg Mofibo og Facebook." ■

Skolen i Genforeningens lys

Af Michael Nørmark Poulsen, læringsmedarbejder og it-vejleder og lærer, Ny Hollænderskolen

Genforeningen havde markant indflydelse på elevernes skolegang både før, under og efter 1920.

En ny digital udstilling som Skolehistorie og Aarhus Universitet står bag, fortæller om sproglige, kulturelle og fysiske grænser i det dansk-tyske grænseland.

Da Danmark i 1864 tabte krigen til Preussen, mistede vi hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg til netop Preussen som senere blev til det tyske kejserrige. Ud over, at Danmark blev mindre, mistede man også troen på fremtiden. I skolestuerne blev der derfor arbejdet på at give eleverne en tilknytning at deres fædreland. Det skete ved hjælp af anskuelsesbilleder som blev sendt ud på skolerne, samt gennem litteratur og fædrelandssange.

Sproget var med til at definere, hvad det ville sige at være dansk, og da Grundtvig,

H. C. Andersen og B. S. Ingemann allerede havde behandlet fædrelandets historie, blev deres historier præsenteret for eleverne.

Anskuelsesbilleder viste sagnkonger, barske vikinger og guder fra nordisk mytologi. Alle skulle fortælle historier om en glørværdig fortid. Den digitale udstilling giver mulighed for blandt andet at gå i dybden i nogle af anskuelsesbillederne samt lytte til en sønderjysk oplæsning af et stykke bibelhistorie. ■

Udstillingen kan ses her:
<https://skolehistorie.au.dk/digitale-udstillinger/hvor-gaar-graenserne/>

PLC skal være med helt fremme

Af Eline Mørch Jensen

Siden august 2020 har Pia Peebles været Børne- og Undervisningsministeriets (BUVM) nye person på PLC-området.

Hun er ansat i en kombinationsstilling med tre dage om ugen i BUVM og to dage på Grønnemoseskole i Gladsaxe, hvor hun som uddannet læsevejleder arbejder i PLC-teamet. Pia Peebles er dog ikke ny i BUVM, men har været ansat her som læringskonsulent siden 2014, hvor læringskonsulentkorpset blev etableret med henblik på at kunne understøtte kommuner og skoler med implementeringen af skolereformens elementer, herunder arbejdet med Fælles Mål, den længere og mere varierede skoledag, bevægelse og åben skole.

- I hele perioden har jeg både på min egen skole og i ministeriet arbejdet med etablering og udvikling af det pædagogiske læringscenter i overensstemmelse med bekendtgørelsen for området, som også kom i forbindelse med folkeskolereformen. Så min nye rolle er sådan set bare *mere af det samme*, da dette arbejde fortsætter og udbygges. På min egen skole arbejder vi i PLC-teamet bl.a. med at understøtte udviklingen af professionelle læringsfællesskaber i vores fagteams. I ministeriet har jeg haft PLC-vejledningsopgaver i kommuner og på skoler, som bl.a. har drejet sig om organiseringen af PLC, vejlederkultur og PLC's understøttelse af arbejdet med Fælles Mål og de tværgående temaer.

Læringskonsulenterne har i forskellige sammenhænge afholdt konferencer og temadage for ledelser og vejledere, hvor et væsentligt fokusområde har været PLC's rolle som katalysator for skoleudvikling, fortæller Pia Peebles og skynder sig at lægge til at det har været meget givende for både PLC-medarbejderne og lederne at "blive klædt på sammen".

- Som jeg ser det, er det opgaven på

skolerne at skabe legitimitet omkring PLC som en central aktør i den daglige og fremtidige praksis - og samtidig skabe liv i bekendtgørelsen! Der er behov for at se PLC i et nyt lys, måske kan man ligefrem tale om behov for en kulturændring, naturligvis i større eller mindre grad, alt efter hvilket udgangspunkt den enkelte kommune eller skole har. Nogle steder står PLC i spidsen for skolens udvikling, mens man andre steder kun "har åbent" i få timer. Erfaringerne viser, at PLC'er ser meget forskellige ud fra kommune til kommune, ja der kan også være stor forskel blandt skoler i samme kommune, det gælder ikke kun de fysiske rammer, men eksempelvis også i forhold til ressourceallokering og vejledningsopgavernes art.

De aktuelle fokusområder

Spørger man Pia Peebles om kommende fokusområder, peger hun først på evalueringen af bekendtgørelsen om folkeskolens pædagogiske læringscentre, hvor Kommunernes Landsforening, Skolelederforeningen, Danmarks Lærereforening, It- og medievejlederforeningen, CFU, Børne- og Kulturchefforeningen, Kommunernes forening for Pædagogiske Læringscentre og Pædagogisk Læringscenterforening i foråret er inviteret til et møde i BUVM, hvor evaluering af bekendtgørelsen og erfaringer fra praksis er på dagsordenen. Disse parter er inviteret, fordi de var involveret i formuleringen af PLC-bekendtgørelsen i 2014.

- Bekendtgørelsen har efterhånden eksisteret i mere end seks år, og både indhold og ordlyd afspejler jo den tid, den blev til i, så måske er der brug for en opdatering, der afspejler den praksis, som det pædagogiske læringscenter i dag skal understøtte.

I bekendtgørelsen nævnes ikke PLC's forpligtigelse til at give eleverne vejledning om fritidslæsning, og denne opgave, mener Pia Peebles, er nogle steder blevet nedtonet i forhold til et stort fokus på didaktisk udvikling - og dette på trods af den voksende opmærksomhed på at styrke læselysten og øge

Pia Peebles:
Som jeg ser det, er det opgaven på skolerne at skabe legitimitet omkring PLC som en central aktør i den daglige og fremtidige praksis - og samtidig skabe liv i bekendtgørelsen!

antallet af stærke læsere blandt børn og unge.

- Her ligger klart et indsatsområde i de af landets kommuner og skoler, som ikke har været opmærksomme på, hvilken rolle PLC har at udfylde, når det gælder

elevernes læselyst og læring, tilføjer Pia Peebles.

EMU'ens mange muligheder

Et andet område Pia Peebles agter at give ekstra opmærksomhed er PLC-indholdet på EMU'en. Sammen med EMU-redaktionen vil hun kigge på, hvordan man kan booste og præsentere PLC-stof i et mere brugervenligt format. Hun har nemlig en stærk mistanke om, at PLC-medarbejderne ikke i tilstrækkelig grad kender eller bruger de materialer og redskaber, som EMU'en tilbyder.

- Jeg ved jo ikke om jeg har ret, men jeg kan godt være i tvivl om, hvor mange der faktisk finder vej til PLC-området på EMU'en. Hvert fag jo har sin egen indgang, hvor man kan gå ind og se hvad der ligger af materialer, men helt så enkelt er det ikke på PLC-området ... Her skal du vide, når du går ind under *grundskolen*, at du først skal klikke på *temaer* og dernæst på *ledelse*, før du kan klikke dig ind på *pædagogiske læringscentre*. Det er altså ikke spor nemt at finde rundt i indholdet.

Har man først fundet vej gennem EMU-labyrinten, kommer man dog ifølge Pia Peebles til noget i retning af en guldgrube af informationer og materialer. Eksempelvis ligger der i forbindelse med den 3-årige læseindsats (fra aftale om folkeskolen 2019) under overskriften "Læselyst i folkeskolen - inspirationsmaterialer der understøtter elevers lystlæsning" materialer til, hvordan specifikt PLC kan understøtte elevernes lystlæsning. Der er også mange andre relevante materialer, som kan styrke PLC-teamets tværgående opgaver. Fx under fanen "Forskning og viden", hvor man finder "Viden OM"-udgivelserne, som kan inspirere og understøtte PLC-teamets arbejde med emner som undervisningsdifferentiering og skoleudvikling med data.

Vigtig videndeling

Det sker at Pia Peebles og hendes kolleger i BUVM får henvendelser fra

skoler og især kommuner, som gerne vil have inspiration til, hvordan man får gang i en proces med udvikling af PLC og/eller skaber et netværk mellem kommunens skoler.

- Alle er velkommen til at henvende sig med spørgsmål om både stort eller småt - også hvis man sidder som læringsvejleder og føler sig som Palle-alene-i-verden. Som konsulent kan jeg blandt andet bidrage med ideer og råd og vejledning til, hvordan PLC-teamet kan styrkes gennem samarbejde om tværgående temaer og opgaver, fortæller Pia Peebles.

Hvis man til gengæld har brug for råd og vejledning om, hvordan PLC kommer bedre i spil på skolen, handler det ifølge Pia Peebles først og fremmest om at få ledelsen i tale:

- Uanset hvor forskellige udgangspunkter man har på PLC, gælder det altid om at få ledelsen med! Vi kan ikke gå lige meget ind i alle projekter, det er der selvfølgelig ikke ressourcer til, så det er jo et spørgsmål om at vurdere spredningseffekten. Vi kan i et vist omfang sparre med kommunerne, men derudover anbefaler jeg, at man slår sig sammen flere skoler ad gangen for at opnå den nødvendige volumen og dermed også få gang i den bedst mulige og mest effektive lokale udvikling, siger Pia Peebles og tilføjer:

- Jeg sidder jo også selv i en kommune, hvor jeg arbejder for, at der bliver sat fælles initiativer i gang, og for at vi kan bruge hinanden og videndele mest muligt på kryds og tværs, så vi kan gøre hinanden både klogere og bedre. Og det er jo i bund og grund det, der er hele formålet med PLC, fastslår Pia Peebles, inden hun lægger til:

- En sidste vigtig ting at nævne er, at vi har besluttet at rykke PLC-konferencen 2021 til slutningen af året i håb om, at coronarestriktionerne på det tidspunkt vil være ophævet.

Pia Peebles kan træffes på: pia.peebles@stukuvm.dk / tel: 2528 4846

Læringsfestival online 2021

Af Rikke Egeberg, medarrangør af Læringsfestival online 2021

Hvordan kan PLC bruge eventet Læringsfestival 2021 som lokal kompetenceudvikling på skolen?

Langt de fleste, der er tilknyttet PLC, vil kende til enten Danmarks Læringsfestival i København eller Skolemessen i Aarhus. På disse årlige festival dage hen over foråret mødes mange på kryds og tværs. Netværker, lader sig inspirere, opsøger ny viden og laver vigtige aftaler om indkøb, kurser mm. Dagene er for mange helt centrale til at skabe det store overblik over det brede læremiddellandskab, som det kræves som PLC'er.

Allerede i sensommeren 2020 stod det dog klart, at det ikke ville være realistisk at afholde disse to store, velbesøgte arrangementer i foråret 2021 grundet Covid-19. Men mindst lige så klart var det, at en aflysning ville efterlade for stort et hul i den danske uddannelsesverden. Vi har brug for disse muligheder for at mødes og lære sammen. Brug for at vide, hvad der rører sig og have kontakt og kendskab til udbydere af læremidler, skoletilbud, CFU'erne, ministeriet og kommunerne.

Vi, der planlægger de to festivaler - Centre for Undervisningsmidler i Danske Professionshøjskoler og Styrelsen for It og Læring i Børne- og Undervisningsministeriet -, gik i tæt dialog med udstillere, gæster og andre interessenter og sammen landede vi Læringsfestival online 2021. En fælles festival for hele uddannelsesdanmark, der afholdes fra den 1. til den 4. marts 2021. Hvor alle kan deltage, når og hvor det passer dem inden for de fire dage.

Alle kan deltage

Det er åbenlyst, at en online festival afskærer os fra noget af det, de fleste holder allermost af ved de to arrange-

menter: Det fysiske møde med alle de, der brænder for og er optaget af det samme som en selv. Det taktile, når man kan mærke på de nye materialer, dufte til den nye bog. Men hurtigt blev andre åbenlyse fordele tydelige i det nye koncept: Et online event vil på en helt anden måde end tidligere skabe mulighed for at alle de, der er interesserede i at deltage, faktisk kan deltage.

At økonomi og geografi ikke længere er den afgørende faktor for deltagelse. At man har mulighed for at lære og inspireres sammen med de vigtige samarbejdspartnere, man har i sin dagligdag. Sit årgangsteam, sit fagteam. Som samlet personalegruppe. Måske i et kommunalt netværk. Alt dette åbner Læringsfestival online 2021 op for.

Læringsfestival online 2021 er opbygget, som mange vil kende det fra de to festivaler. Der er den gratis udstillingsdel med udstillere, faglige sparringer, gratis oplæg, fagdates og pædagogiske skoleprojekter. Sideløbende afholdes betalingskonferencen, hvor man ved tilkøb af conferencebillet får adgang til flere dages oplæg og debatter fra både danske og internationale keynotes. Afholdte oplæg vil kunne genses. Priserne er meget overkommelige (kr. 300,-/pers) og som noget nyt lanceres der mulighed for at tilkøbe en adgangsbillet til hele skolen til konferencedelen til favorable institutionspriser - fx kr 3000,- for op til 40 medarbejdere. Det betyder at skolen kan deltage i konferencen med alle medarbejdere, hvilket giver et virkelig godt afsæt for at lave sin egen lokale læringsfestival på skolen eller i kommunen.

Fælles oplevelser

Jeg satte to dygtige PLC'er stævne for at høre, hvordan de tænker at Læringsfestival online 2021 kunne være interessant at bruge til at styrke den lokale kompetenceudvikling. Lea Lykke Carlsen og Elisabeth Bruun er begge tilknyttet PLC på Ellemarkskolen i Køge, og en del af

deres opgaver går ud på, i samarbejde med skolens ledelse, at være tovholdere på kurser og kompetenceudvikling på skolen. Jeg var nysgerrig på, hvordan de ville tage imod et tilbud som Læringsfestival online 2021.

"Umiddelbart tænker jeg, at det giver os en mulighed for, at hele PLC kan komme med på Læringsfestivalen. Normalt er det jo kun nogen, der kan komme af sted. Vi har faktisk ikke snakket om, at det kunne være en fælles ting, hvor hele skolen deltog. Men nu når vi ser programmet og snakker om det, kan jeg sagtens se, at det kunne være rigtig godt at gøre", siger Elisabeth Bruun.

"Faktisk snakkede vi efter sidste års Læringsfestival i Bella Center om, at det kunne være, at vi fremadrettet skulle se mere på programmet inden, og så sende nogle andre end os selv af sted - men være med til at rammesætte indholdet i forhold til, hvad vi arbejder med på skolen. På den her måde, med Læringsfestival online 2021, så kan alle være med. Det er ret fedt."

Lea Lykke Carlsen fortsætter: "Det kunne være en måde at synliggøre PLC på. Det er vigtigt, at vi sætter det fælles fokus. Det vil give os en mulighed for at arbejde med det samme område, men med udgangspunkt i det, som optager de forskellige. Og der skal selvfølgelig også være plads til at folk selv vælger, hvad de vil se og opleve, når de er inde på platformen. Med det seneste års coronanedlukning er vi jo ikke kommet ret meget ud og har fået fælles oplevelser sammen. Det mangler vi, og jeg tror egentlig, at en uge som Læringsfestivalen kunne være en fed måde at få de der fælles oplevelser på. Når nu det andet ikke er muligt."

Planlægning skal der til

Vi snakker videre om, hvordan sådan et online event vil blive modtaget. Det er jo ingen hemmelighed, at der er blevet kigget langt mere på skærme det seneste

Lea Lykke Carlsen og Elisabeth Bruun fra Ellemarkskolen i Køge mener begge det er en fordel at hele PLC kan komme med på Læringsfestivalen i år i og med den foregår online.

år, end hvad de fleste selv ville have valgt. Er en online læringsfestival så svaret?

"Jeg tror at rigtig mange gerne vil med, men ærligt, så tror jeg også, at der er nogen, hvor der vil have lidt modstand. Men sådan er det jo ofte... at det er

lidt forskelligt, hvor optaget folk er af at deltage i sådan noget", siger Elisabeth.

Men hvordan kan PLC stille sig i front for en uge med Læringsfestival på skolen? Det er vigtigt, at det planlægges på forhånd, sådan at de enkelte medar-

bejdere også mærker, at det er prioriteret og i orden, når de deltager i Læringsfestival online 2021.

"Jeg tror det vil give rigtig god mening at være på Læringsfestivalen i et meningsfyldt fællesskab sammen med fx sit team ►

eller andre, man er i fællesskab med. Jeg tror i hvert fald, at det skal være rammesat, hvad man skal" siger Lea. Det kunne fx være noget med, at man delte skolen i fire oplagte grupper, og at hver gruppe havde en dag hver til at være på festival. Det kunne være fagteams'ene, der var samlet, hvor hvert fagteam fik en dag til at fordybe sig i et fælles indsats-område, som der arbejdes med på skolen. Opsøge, hvad der er af læringsressourcer ved at gå på besøg i de virtuelle stande og snakke med udstillerne. Høre oplæg, evt. deltage i fagdates og have ordentlig tid til at drøfte en specifik tematik sammen. Var det planlagt på forhånd ville de øvrige undervisere så kunne være omkring eleverne. Den model er set på mange skoler: ved tidligere års deltagelse i de fysiske festivaler.

Deling med kolleger

Efter ugen med Læringsfestival online

2021 kunne et efterfølgende personalemøde have på dagsorden, at alle teams delte med hinanden, hvad de blev særligt optaget af: Stort set alle oplæg optages og vil kunne genses i en periode efterfølgende, hvilket giver mulighed for at arbejde med dem fælles. På Ellemark-skolen arbejder de blandt andet målrettet med sprogbaseret læring og fremtidige kompetencer. Det kunne være oplagt, at man som fagteam både fik mulighed for at dykke ned sammen med sit team og fordybe sig fagfagligt, men samtidig også kunne høre og inspireres af, hvordan kolleger på skolen griber de samme faglige områder an i deres fag.

Vi kigger sammen på hjemmesiden www.laeringsfestivalonline.dk. Her kan man se, hvem der holder gratis oplæg, få overblik over alle udstillerne, se det store conferenceprogram, læse om fagdates og meget mere. Selv en småkageopskrift

kan man finde derinde, som et oplæg til at huske hyggen, kaffen og tiden til drøftelserne og de gode faglige snakke med hinanden.

"Men altså... alt det, du lige sagde har jeg jo lyst til at høre. Jeg skal så meget ind og se det program", siger Elisabeth begejstret og spørger forhåbningsfuldt: "Kan man købe noget? Det er jo en stor del af at gå på festival."

Den opfordring giver vi hermed videre til vores mange gode udstillere. De er allerede i fuld sving med, på sædvanlig kreativ vis, at designe og indrette deres virtuelle stande. Følg med på vores hjemmeside og husk at tilmelde jer, så I er med, når Læringsfestival online åbner for det inspirerende 3d-miljø til marts 2021. ■

For mere info om Læringsfestival online 2021: kontakt.rieg@pha.dk

Søg tilskud til forfatterbesøg

Af Eva Øland, lærer og PLC-medarbejder på Kragelundskolen

Det er noget helt særligt at møde en ægte forfatter og høre hende læse op af eget værk. Det giver læselyst, skabertrang og kan måske blive en af de dage, som huskes længe efter.

I 2021 kan du søge Kulturministeriet om tilskud til forfatterbesøg to gange, hvor første frist allerede er 1. marts, mens næste frist ligger efter sommerferien 16. august. Du kan søge om at få besøg af forfattere i dit lokalområde, så transportudgiften ikke er så stor, finde en forfatter, som bliver læst på en årgang, eller du kan vælge en forfatter, børnene er vilde med.

For eksempel Nicole Boyle Rødtne, Benni Bødker, Søren Jessen, Mette Finderup

eller - hvis I gerne vil have rim, rytme og gang i sproget - Marianne Iben Hansen. Det kan også være, at du gerne vil have børnene til at lege og skrive sig ind i læselysten. Her er forfatter Annie Bahnson et godt bud, da hun tilbyder en krimi-workshoppen "Skæv krimi og syret gys", som vi har haft stor glæde af Kragelundskolen. Her skal klassen via forskellige tableauer opklare en forbrydelse, hvor de bevæbnet med notesbog og pen bliver guidet igennem et spændende krimiforløb.

Mulighederne er mange, så det er bare at komme igang. Har du ikke prøvet at søge om forfatterbesøg før, kommer her lidt inspiration til hvordan, det kan gribes an. God fornøjelse!

1. Lav en aftale med en forfatter, hvor det fremgår at aftalen er under forud-sætning af, at I får tilskud. Mange forfattere har en fast pris for foredrag + transport, som det er en god ide at kende på forhånd.

2. Gå ind på kunst.dk under søg tilskud og find puljen DANSK OG UDENLANDSK LITTERATUR FOR BØRN OG UNGE. Næste ansøgningsfrist er den 1.03.2021 kl. 23:59.

3. Giv arrangementet en overskrift, der passer til den korte beskrivelse, ansøgningen skal indeholde. Skriv her hvorfor I gerne vil have besøg af en forfatter - om det eksempelvis er for at få mere fokus på den gode historie eller læselyst på mellemtrinnet.

4. Husk at give besked til Kulturministeriet hvis der er ændringer i arrangementet (hvis du husker at bruge journalnummer, bliver de glade).

5. Fortæl dine kolleger om besøget i god tid, så klasserne kan nå at læse forfatteren. Lav en udstilling på PLC og få forfatteren til at signere sine bøger. Husk at tage billeder af besøget - vi skal prale med de skibe vi sætter i søen. ■

Generalforsamling i lokalkreds ØST

(Hovedstaden, Nordsjælland og Bornholm)
– med spisning og besøg af Anne Sofie Hammer

PLCF-ØST afholder efter sammenlægningen den første ordinære generalforsamling den 23. marts 2021.

Vi håber at se rigtig mange medlemmer til en festlig aften:

Onsdag d.24.marts kl.17.00 - 20.00
på Frederiksberg Bryghus & Destilleri
Smallegade 1, 2000 Frederiksberg

Aftenens program:

Kl. 17-18 **Generalforsamling**, dagsorden efter vedtægterne. Indkommende forslag skal være formanden i hænde senest 14 dage før.

Kl. 18-19 **Forfatter Anne Sofie Hammer**. Kendt for et stort og succesrigt forfatterskab, som læses i alle aldersklasser. Hun er en fremragende formidler og repræsentant for den særdeles fine og gode kvalitets-børnelitteratur, som beriger Danmark i disse år. Anne-Sofie vil fortælle om sit forfatterskab i en causerende form, hvor tanker bag, arbejdsform og hvad fremtiden bringer er på dagsordenen. I 2018 modtog hun Læringscentrenes Forfatterpris for sit samlede forfatterskab - og bogen "Vi ses, Pellerøv" blev årets bog!

Kl. 19-20 **Spisning** på Frederiksberg Bryghus & Destilleri.

Tilmelding og indkommende forslag sendes senest d.9.marts til formand: Maike Rubenkamp på azf@albertslund.dk

Forfatterbesøg Karsten S. Mogensen

Jeg fortæller om mine gys- og spændingsbøger: fra ide til færdig bog (bl.a. inspiration og research). Desuden læser jeg op, besvarer spørgsmål og tegner (jeg er også illustratør).

Varighed: ca. 60 minutter
Målgruppe: 4.- 6. klasse
Brochure og priser sendes uforbindende.
Mail: kasmo@webspeed.dk
Mobil: 50 59 10 47
Hjemmeside: www.kasmo.dk
Evt. honorarstøtte:
Senest 01. 03. 2021 på www.kunst.dk

Effekter fra Annie Bahnsons krimi-workshop *Skæv krimi og syret gys*.

Smæk for skillingen

Af Michael Nørmark Poulsen, PLC-medarbejder og it-vejleder, Ny Hollænderskolen

Historien i *Walker & Dawns berømte postordrekatalog* tager sin begyndelse i Louisiana i 1904. Fire venner, tre begyndende teenagere og en efternøler, har bygget en hemmelig hule nær en bayou, som er et sumpområde. Her opholder de sig ofte uden deres familiers vidende, da det er en risikabel affære at færdes mellem krokodiller og kviksand.

De fire venner må siges at være hinandens modsætninger. Eddie, med skiftende øgenavne som Eddie Fårekilling eller Porcelæns-Eddie, er en bleg, bebrillet lægesøn, og efter egen overbevisning en sump-shaman som kan aflæse naturens gang. Den smukke men fattige Julie er den eneste pige i selskabet. Hun er hvid, hvilket ikke er usædvanligt i sig selv, men da hendes evigt tavse lillebror, Tit, er sort, skaber det nogle udfordringer for familien, både i hverdagen, og på den rejse de fire venner inden længe begiver sig ud på. I lokalområdet bliver familien ikke inviteret med, når et stykke kvæg er blevet slagtet, og senere i historien, vil handlende ikke servere drikkevarer for Tit.

Endelig er der Te Trois - den tredje, som vokser op med en enlig mor og sine brødre, hvoraf den ældste er voldelig, især over for Te Trois. Hans navn indikerer, at de lever i en fransktalende del af USA. En dag fisker vennerne en dåse op af vandet. I den ligger 3 dollars, hvilket sætter gang i en diskussion om hvad pengene kan bruges til. Valget falder på en revolver fra Walker & Dawns postordrekatalog. Med den regner de med at blive de lokale helte, og komme ud for mange eventyr.

Men det er vanskeligt at sende brevet med bestillingen af sted, da det lokale postbud sikkert vil røbe det for familierne, lige som det nok også vil tiltrække sig nysgerrige blikke, når pakken ankommer. I pakken ligger der dog ikke en revolver, men et gammelt lommeur som ikke engang virker. Men vennerne fornemmer at uret alligevel må have en vis værdi,

da en elegant rejsende opsøger dem, og med trusler vil have uret tilbage. De klarer udfordringen og finder ud af, at uret kan udløse en dusør. Derfor tager de nu af sted på en hæsblæsende rejse mod Chicago, byen hvor Walker & Dawns varehuset ligger.

Det bliver til en spændende rejse. Først med de fire venners hjemmebyggede kano, sidenhen med hjuldampere og tog, hvor spændingskurverne fortsætter, og mordet på miss Dawn, grundlæggeren af varehuset, ikke har en helt uvæsentlig betydning, for det bringer en forklaring på urets værdi.

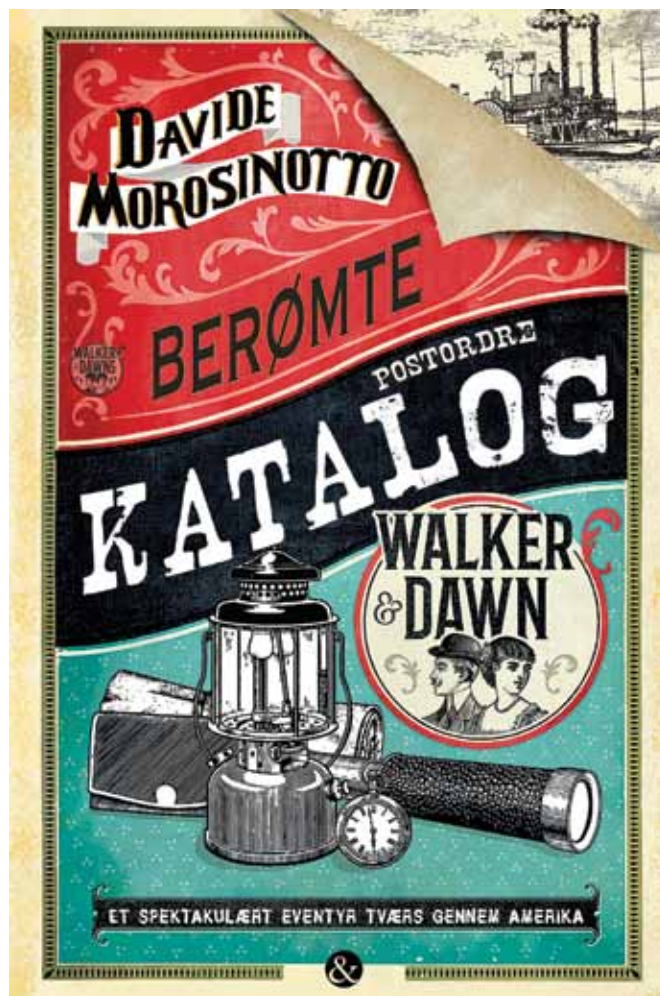
Selvfølgelig er det ikke korrekt at kalde en bog, som blev udgivet i USA i 2016, for en klassiker – og alligevel havde jeg følelsen af at læse en sådan, da jeg sad med Davide Morosinottos roman i hænderne. Det er let at danne sine egne billeder af miljøet og man føler sig trukket ind i historien med dens ukomplicerede sprog.

Romanen udkom på dansk i 2019 og er den første bog af forfatteren, som er oversat til dansk.

Handlingen i *Walker & Dawns berømte postordre-katalog* skal læses i samtidens kodeks. Måske var det derfor jeg selv blev så godt underholdt, lige som jeg tror der er en god chance for at få ikke-særligt-læsende drenge på mellemtrinnet til at blive lige så godt underholdt. Her er nemlig smæk for skillingen: Der bliver både drukket og røget cigarer med tømmermænd til følge.

Der bliver snydt i et pokerspil, og en blind passager på hjuldampere, ernærer sig ved at vise erotiske postkort frem. Den slags har givet de danske oversættere, Amalie Harder Hesel og Thomas Harder anledning til i forordet humoristisk at pointere, at handlingen foregår i 1904, hvor det ikke var ualmindeligt at unge røg, og ofte levede et mere frit og selvstændigt liv end unge i dag.

Bogen modtog den italienske Andersen pris i 2017. Nu håber jeg bare på en snarlig filmatisering af *Walker & Dawns berømte postordrekatalog*.

Walker & Dawns berømte postordrekatalog
Af Davide Morosinotto
359 sider
Jensen & Dalgaard 2019